

[גור חלון](#)

בג"ץ במבוך הפוליטי

לא ראוי שבג"ץ ייטול לידי את הכוח לבדוק את טיבן של הפרות הסכמים קואליציוניים ולהעניק בגדר ההפרות הללו סעד במישור המנהלי והציבורי
עודד מודריק 27/4/21

בג"ץ במבוך הפוליטי - על מינוי שר משפטים

הממשלה החליטה על מינוי השר אופיר אקוניס לשר המשפטים. ההחלטה התקבלה כנגד התנגדות השרים מטעם כחול לבן. מייד לאחר מכן החל בג"ץ לדון בהחלטה כשלפניו חוות דעת היועץ המשפטי לממשלה בדבר אי חוקיות המינוי. הוצא ביניים צו על תנאי שמורה לראש הממשלה ולשר אקוניס להשיב לטענת אי החוקיות. כמו כן הוצא צו מניעה שאוסר על כניסת אקוניס לתפקידו עד למתן פסק דין בסוגייה. האם בג"ץ מוסמך לדון בתוקף ההחלטה? האם ראוי שייעשה כן? מהן האפשרויות שלפניו?

פשוט וברור שלבג"ץ סמכות לבקר את חוקיות החלטת הממשלה. אני מניח שהשקפת היועץ המשפטי מבוססת על חוק יסוד: הממשלה שמורה ש"בממשלת חילופים, כל שר... יזוהה כבעל זיקה לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי". במקרה זה השר שנבחר אינו בעל זיקה לראש הממשלה החלופי.

הדרישה ששר המשפטים יהיה בעל זיקה לראש הממשלה החלופי (גנץ) אינה קבועה בחוק. היא אחד מרכיבי ההסכם הקואליציוני. ספק רב אם הפרת מחויבות לפי ההסכם הקואליציוני חותרת מתחת לפני חוקיות ההחלטה. אלא שחוק היסוד מחייב את הממשלה לשמור על כוח ההצבעה השוויוני בין הגושים. אי קיום דרישה זו אכן מעורר קושי לגבי תקפות ההחלטה.

בהנחה שההחלטה פגומה, מה הלאה? לדעתי לא ראוי שבג"ץ ייטול לידי את הכוח לבדוק את טיבן של הפרות הסכמים קואליציוניים ולהעניק בגדר ההפרות הללו סעד במישור המנהלי והציבורי. זה לא מכבר בג"ץ צעד צעד אחד יותר מדיי כאשר הפקיע מידי יו"ר הכנסת (יולי אדלשטיין) את סמכותו לקבוע את סדרי כינוס ישיבות הכנסת והעבירה לידי הוועית שבחברי הכנסת. ההחלטה היא, לדעתי, פרצה את קווי התחום שמגדרים את סמכויות רשויות השלטון. לפיכך מוטב שבג"ץ יימנע מכניסה חודרנית אל מאחורי הקלעים של ההתנהלות הפוליטית. עלול להיווצר מדרון חלקלק שאין לו שיעור ואין לו מידה שיניח לפתחו של בג"ץ חדשות לבקרים מחלוקות בעניין קיום הסדרים פוליטיים.

בג"ץ יפסול את המינוי ויוציא צו מוחלט שמורה לממשלה למנות שר משפטים. מהי תוחלתה של החלטה כזו? בהינתן שתישמר שקילות כוח ההצבעה לא ניתן יהיה לקבל החלטה מכרעת. האם שוב יפקיע בית המשפט את הסמכות השלטונית ויעביר אותה למאן דהוא אחר?

ראוי שבג"ץ ייצא הקול בעניין חוסר התקינות של המציאות שבה חודשים ארוכים אין ממנים שר משפטים. אולם דעת לנבון נקל שמוטב להניח לממשלה להתנהל בעצמה בנפתולי הפוליטיקה. באופן זה הסיכוי למציאת פשרה מוסכמת טוב יותר.

הכותב הוא סגן נשיא (בדימוס) של בית המשפט המחוזי תל אביב, חבר סגל בכיר באוניברסיטת אריאל ויועץ מיוחד למשרד עורכי הדין AYR - עמר רייטר ז'אן שוכטוביץ ושות'

